

De Eraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad No. 124.)

Zondag 23 December 1906. No. 1512.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van het blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE, Abonnementen en Advertentie aan de ADMINISTRATIE; Bureau: Warmoesstraat 96, te Amsterdam.
Insendingen, die later dan Donderdag 's namiddags te 12 uren worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden f 1.20, voor België per jaar f 5.30 bij vooruitbetaling, voor het verdere Buitenland en Ned.-Indië per jaar f 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f —.10. Abonnementen worden aangegoten door het Bureau te Amsterdam, Boekhandelaren, Postdirecteuren enz.
Advertentie: van 1 tot 6 regels f 1.20, voor elken regel meer f —.30. Aanvragen en vermelding van afleveringen f —.12 per regel.

Gezegend zij hij, die daar komt.

(KERSTFEEST).

Gezegend zij hij, die daar komt in den Naam des Heeren!
Psalm 118: 26a.

De jubel van Christus' Kerk op aarde gaat weer uit voor het kindeke van Bethlehem. Harer is weer de blijdschap, dat geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heere, in de stad Davids.

Want in dat kindeke, ontvangen van den Heiligen Geest, geboren uit de maagd Maria; in dat kindeke, door zijn moeder gewonden in doeken en gelegd in de kribbe, ziet zij den eenigen Zoon van God, die de ware menscheleke natuur heeft aangenomen, het Woord dat vleesch geworden is, den eenigen Zaligmaker, uit wien al de geestelijke schatten van wijsheid, gerechtigheid, heiligheid en verlossing haar toestroomden; in dat kindeke ziet zij haar eeuwigen koning.

En op haar kerstfeest, haar Christusfeest, vergezelt zich aan het gedenken van het feit der geboorte van haar koning weer de vreugde over al wat zij in hem en door hem besit; en die vreugde uit zich dan in den jubel:

Gezegend zij de groote koning,
Die tot ons komt in 's Heeren Naam,
Wij zegenen u uit 's Heeren woning,
Wij zegenen u al te soem.

Niet altijd is dat vreugdegevoel over de geboorte van haar koning bij de Kerk even sterk en krachtig.

Daar zijn tijden waarin zij er niet, schier niet aan denkt, waarin zij het vergeet; en dan wordt ook al zwakker en zwakker en verstomt eindelijk haar jubel.

Het is toch op aarde zoo heel anders dan in den hemel.

Daar is alles stabiel, vaststaand, onveranderlijk.

Hier alles labiel, wankelend, onstandvastig, veranderlijk.

En labiel als al wat is op de aarde, is op aarde nog de Kerk van Christus, des trijdende, 't Zijne menschen.

Zwakke menschen, al hebben zij ook, wat andere menschen missen, uit hun tweede geboorte een ander leven dan het tijdelijk-aardsche: een geestelijk-hemelsch.

En onstandvastig, nu eens in bruisende kracht als de wateren, die zich storten van de bergen, dan weer zwak als het water van een vliet, stroomt dat andere, dat geestelijk leven door hun ziel.

En als dat leven in de ziel dan zoo heel zwak zich beweegt, ja schijnbaar stilstaat, dan wijkt de vreugde des heils, want dan vergeet de ziel de weldadigheid Gods, gedenkt niet meer de goedertierenheden des Heeren, en dan bestert ook de jubel.

Maar stabiel als al wat is in den hemel, is in den hemel de Kerk van Christus, de trijffende; is in den hemel, de hoogste hemelen, ook de wereld der engelen, het hemelsche heerscher, de heerschers des Heeren, de trawanten rondom Zijn troon, staande nevens Hem, aan Zijn rechter, en aan Zijn linkerhand (1 Koningen 22: 19).

't Zijn daar heilige engelen en 't zijn daar Engelen, die nimmer gezondigd hebben; zielen die van hun zonden af zijn.

Daar is een geestelijk-hemelsch leven, dat altijd frisch en krachtig stroomt.

En vaste, onveranderlijke stemming van eeuwige zaligheid.

Daar vlieden droefenis en zuchtig weg en is niets dan eeuwige vrolijkheid en blijdschap.

En daarom is het daar een eeuwig zingen van Gods goedertierenheden.

Ook van Zijn goedertierenheid in het geven van Zijn eniggeboren Zoon.

En al maar toebijelen aan Gods mensch geworden Zoon van het:

Gezegend zij de groote Koning,
Die tot ons komt in 's Heeren Naam.

Gelijk in den hemel, alsoo moet het ook op aarde zijn.

Maar zoo is het niet door de zonde.

Dan, tegen die zonde heeft zij te strijden, de Kerk van Christus op aarde; tegen die zonde heeft te strijden ieder harer leden.

Opdat het koninkrijk kome.

Opdat de wil van onzen Vader geschiede ook op de aarde, gelijk in den hemel.

ook op aarde, nimmer wijke van de lippen van Gods volk, van Gods kind.

En al zal dit ideaal nu ook eerst worden verwezenlijkt in de toekomst van Christus, wanneer God zal zijn alles in allen (1 Korinthe 15: 28), toch moet dit ideaal voor de Kerk van Christus op aarde zijn als de leidster, waarnaar zij haar gang door de eeuwen richt.

Daarom heeft zij noodig haar dagen van goede boodschap; haar dagen van gedenken. En onder deze ook haar Kerstdag.

Opdat door te gedenken aan het evangelie der geboorte van haar koning, weer vast worde haar wankelende blijdschap, weer opklinke haar wegstervende jubel.

Gezegend zij de groote koning,
Die tot ons komt in 's Heeren Naam.

Zoo greep uitnemend onze berijming den dieperen zin van het woord uit den 118en psalm: Gezegend zij hij, die daar komt in den naam des Heeren.

Deze psalm is een feestlied, gezongen bij de inwijding van den nieuwen, den tweeden tempel te Jeruzalem.

Uit het land en de stad trekken naar den tempelberg de scharen van feestgangers. Zij welken elkander op om den Heere te loven.

Israel, de priesters, de godvruchtigen, zij allen jubelen het uit, „dat Zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.“

Zij zingen er van hoe, de HEERE redding bracht na bang gevaar.

Daar nadert de schare den tempel en voor zijn poorten gekomen, heft zij aan:

„Doet mij de poorten der gerechtigheid open; ik zal daardoor ingaan, ik zal den HEERE loven“ (Vs. 19).

En dan worden de poorten der gerechtigheid, de tempelpoorten waardoor men tot de gerechtigheid, tot de gemeenschap met God komt, voor het volk des Heeren geopend. En als zij dan door de poorten gaan, zingen zij:

„Dit is de poort des Heeren; de rechtvaardigen zullen er door ingaan.“

En als nu de schare, „de kinderen der gevangenis, die deden de inwijding van het huis Gods met vreugde“, zooals het heet in Esra 6: 16, dus met hun offerdieren, met hun runderen, hun runderen en lammeren en geitenbokken zijn binnengetreden, dan worden zij daar verwelkomd door priesters en levieten, zingende bij het geklank van trompetten en cimbelen.

Die zingende priesters en levieten loven den HEERE omdat Hij verhoord, omdat Hij redding heeft geschaakt.

Zij zingen van den steen dien de bouwlieden hebben verworpen en die nu tot een hoeksteen is geworden; beslissing des Heeren, wonderlijk in hunne oogen. Zij zingen hoe deze dag der inwijding is de dag dien de Heere gemaakt heeft, en welken op tot verheuging en blijdschap. En dan stijgt op in hun lied de bede:

Och! HEERE geef nu heil!
Och! HEERE! geef nu voorspoed (vs. 25).

„Geef toch heil“, of zooals er in het oorspronkelijke staat, *hosanna*, het Hebreeuwsche woord, waaruit later het bekende *hosanna* ontstond.

En eindelijk zegenen de ontvangende priesters en levieten in dit hun lied de binnenkommende schare. Zij, de priesters en levieten, zegenen die schare in den Naam des Heeren. In Jehovah's Naam herten zij die schare welkom in den nieuwen tempel. Evenals op het einde van Psalm 129 is dan ook hier de woordschikking: *Gezegend in den Naam des Heeren zij hij, die daar komt.*

Deze 118e Psalm, dit lied der tempelwijding, was in later tijd onder Israël een van de meest bekende volkszangen. Het was toen geworden het lied van het Looftuutfeest.

Het vroolijke feest van den vruchten- en wijnrooist, dat zeven dagen duurde en waarbij het wonen in hutten van loof, van twijgen en takken, de herinnering aan 's Heeren bescherming van Zijn volk in de woestijn moest verlevendigen; dat het volk in dankbaarheid moest doen gedenken hoe eens in „die groote en vreeselijke woestijn“, waar vurige slangen en schorpioenen en dorheid was“ (Deuteronomium 8: 16), de HEERE Zijn Israël in hutten had doen wonen. Het doen wonen, „het versterken“ in een hut, toch is beeld van 's Heeren genadige bescherming. (Ps. 27: 5 en 31: 21). In Jesaja's teekening van Zions heil vindt ge dan ook: En daar zal een hut zijn tot een schaduw des daags tegen de hitte, en tot een toevlucht en tot een verborging tegen den vloed en tegen den regen (h. 4: b).

Vooraf dat woord of de woorden, want het zijn eigenlijk twee, uit het 25e vers van psalm 118: dat *hosanna* was onder het volk een zeer bekend woord geworden.

Gelijk wij zooveel reeds zagen, is het in onze vertaling overgezet met *geef nu heil*.

Heel vs. 25 toch is in het lied der tempelwijding een gebed; een bede dat de thans ontvangen zegen duurzaam moge zijn.

„Och Jehovah, *hosanna*!“
„Och Jehovah, geef nu voorspoed!“

Onder het uitspreken van de woorden van dit vers ging men op loofhutten het brandofferaltaar rond, eens op de eerste zes dagen, zevenmaal op den zevenden dag.

Die zevende dag van het Looftuutfeest heette daarom dan ook het „groot *hosanna*“.

En zoo verstaat gij hoe dit *hosanna*, dit: „geef nu of, toch heil“, dit Hebreeuwsche woord dat wij nog als *hosanna* in het Nieuwe Testament hebben, een kreet, een vreugdekreet onder Israël was geworden.

Zoo iets als het „Er lebe hoch“ bij de Duitschers; als het „God save the King“ bij de Engelschen.

Nu heeft deze 118e psalm, indien wij Schrift met Schrift vergelijken, ongetwijfeld een veel dieper zin, dan de wijding van den nieuwen, den tweeden tempel te bezingen.

Herinner u slechts hoe het merkwaardig woord uit vs. 22: „De steen, dien de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoeksteen des hoeks geworden“, in het Nieuwe Testament wordt toegepast op den Christus.

Hoe de Heere Jezus in de gelijkenis, van „de boose wijngaardeniers“, die den zoon buiten den wijngaard wierpen en doodden, zelf dit psalmwoord op zich toepast (Math. 21: 41). Hoe in Handelingen 4 de Apostel Petrus tot de Oversten des volks en de Ouderlingen van Israël zegt: „Jezus Christus, de Nazarener, dien gij gekruisigd hebt, welken God van de dooden heeft opgewekt, deze is de steen, dien van u, de bouwlieden veracht is, welke tot een hoeksteen des hoeks is geworden.“ (vs. 11). Hoe diezelfde Petrus later in zijn brief met kennelijke toepassing op Christus schrijft van: „een levenden steen, van de menschen wel verworpen, maar bij God uitgekozen en dierbaar“, (h. 2: 4); en dan verder schrijft: „u dan, die geloofd, is hij dierbaar; maar den ongehoorzamen wordt gezegd: De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoeksteen des hoeks en een steen des aanstoots en een rots der ergernis“ (vs. 7). En eindelijk, hoe in Efeze 2: 20 de Apostel Paulus spreekt van het „fundament der Apostelen en Profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste hoeksteen.“

Al was dan ook voor verreweg de groote meerderheid in Israël deze 118e psalm niet meer dan een lied der tempelwijding, die diepergeleiden, de minderheid zal ook in dezen Psalm, door de schaduwen heen, op den Messias hebben gezien.

Het *hosanna* of het: „geef toch heil“, moge dan ook allereerst op den dag der tempelwijding zijn bedoeld als een bede om duurzaam zegen; straks als een vreugdekreet op het feest van Looftuutten herhaald; het „gezegend zij hij, die daar komt in den Naam des Heeren“, moge dan ook allereerst zijn bedoeld als een feestgreet, waarmee Israels priesters en levieten op den tempelberg, in het Voorhof, het binnentredende volk in den Naam des Heeren zegend welkom heeten; — en dit *hosanna* en dit „gezegend zij hij, die komt in den Naam des Heeren“ heeft ook nog een anderen en dieperen zin.

En dien dieperen zin heeft het gehad, toen eens het volk, in heilige bezieling, Jezus, bij Zijn blijde inkomste als koning in Jeruzalem, als zijn Messias het „*hosanna*“ en het: „gezegend zij hij, die komt in den Naam des Heeren“ toeriep.

En dien dieperen zin heeft het, door de eeuwen heen nog altijd, wanneer de Kerk en op haar Kerstfeest, en ook op andere tijden den Christus als haar geboren koning, haar koning, komende in de wereld, toebijelt haar lof, haar vereering, haar adoratie.

En waar Jeruzalem dat op aarde is, dus eens toebijelende; en waar, door de eeuwen heen, het geestelijk Jeruzalem, den heilige, katholieken christelijke Kerk, nog altijd door toebijelt haar koning, daar was en is het dan niet Jeruzalem dat hem in den Naam des Heeren zegend en zegen, maar daar riep, en daar roept Jeruzalem het *hosanna*! en den zegen uit voor hem, die komt in den Naam des Heeren?

Voor Jezus, haar koning, die komt in 's Heeren Naam.

Die komt als de Gezant des Heeren. Als de van God gezonden koning.

En het is daarom dan ook, dat onze psalmberijming zoo uitnemend greep dien dieperen zin in dat:

Gezegend zij de groote koning,
Die tot ons komt in 's Heeren Naam.

Gezegend zij hij, die daar komt.

Gij kent die aandoenlijke bladzijde uit het Evangelie waarop verhaald staat hoe uw Jezus eens dus is begroet bij zijn komen

als koning in Jeruzalem. Het was op den eersten dag der lijdensweek, der week van zijn sterven.

Onze Heiland stond ala aan den dorpel van den dood.

Het zware kruis van Golgotha, dat zijn donkere schaduw over heel zijn aardsche leven had geworpen, was al dichter en dichter genaderd en schaduwde thans voor zijn voeten.

Hij is de Messias, de van God over Zion gezalfde Koning.

Daar is een tijd geweest, waarin hij, om de zinnelijk-staatkundig getinte Messias-verwachtingen der Joden niet te sterken, zijn discipelen zelfs verboden heeft, „dat zij iemand zeggen zouden, dat hij was de Christus“ (Mt. 16: 20). Thans, bij het naderen van de katastroof, bestaat het gevaar daarvoor niet meer.

Omdat hij is de Messias wil, hij ook als Messias, als Koning zich, nog eens, vóór zijn sterven, aan Jeruzalem vertoonen.

Het zal voor Jeruzalem worden een oogenblik van vreugde en blijdschap, een vroolijke hoogtij. Een dag der vervulling van de profetie: „Verheug u zeer gij dochter Zions! juich, gij dochter Jeruzalems! Zie, uw koning zal komen, rechtvaardig, en hij is een Heiland; arm en rijdende op eenen ezel, en op een veulen, een jong der ezelen.“ (Zacharia 9: 9).

Hij zelf bereidt haar voor, zijn blijde inkomste, zijn koninklijke in de heilige stad.

Met zijn discipelen nabij Jeruzalem gekomen, aan den Olijfberg, zendt hij naar Beth-fage twee hunder om een ezelin met haar veulen te halen. Straks brengen die twee hem de dieren en dan leggen zij hun opperkeel op het veulen en zetten hem op de kleederen.

Is reeds dat houden van zijn koninklijke intocht, met het klare bewustzijn, dat zijn dood nabij is, dat hij nog maar eenige dagen te leven heeft, — wat in dit verhaal, als gij het indenkt, uw ziel met deernis aandoet; ook die koning op een veulen, op welks rug wat kleederen zijn gelegd, is, om het contrast met de gewone voorstelling van een koning, die zijn intocht doet in zijn hoofdstad: een koning op een steigerend strijdpard met schitterend-kleurig schabrak van kostbaar goed, zoo aandoenlijk.

Zeker, deze koning, die zijn intocht doet op een ezelsveulen, moet, naar Jezus eigen bedoelen, uitbeelden, de vreedzame, de zachtmoedige zijde van zijn koning-zijn, maar tevens komt er zoo aandoenlijk in uit het arme, het schuchtere, de in nederigheid wegschuilende kracht, die zich opzettelijk verborgende heerlijkheid.

En als dan alles gereed is, trekt Jezus, gezeten op het veulen waar het moederdier naast loopt, met zijn discipelen voort. Menschen uit de provincie, Galileërs, die hun bergen en meren hebben verlaten, om in Jeruzalem hoogtij te houden, ontmoeten den kleinen stoet.

Zij verstaan wat dit alles beteekent. Jezus, de profeet van Nazareth in Galilea, trekt als koning Jeruzalem binnen.

Zij sluiten er zich bij aan, de scharen die tot het feest, het Paaschfeest, gekomen waren.

Machtige bezieling grijpt ze aan. In een oogenblik van enthousiasme, van geestdrift ontdoen sommigen zich van hun opperkeel en spreiden dat voor Jezus op den weg waarlangs zijn lastdier loopt. Een eerbetoon als Israël gewoon was zijn koningen te bewijzen; als wij lezen dat het volk gedaan had voor Jehu, toen zij zich haastten en een iegelijk zijn kleed nam en legden het onder hem, op den hoogsten trap“ (2 Koningen 9: 13). Anderen nemen van de boommen waartoe men langs trekt, de takken en werpen die, als een hulde aan den koning, voor hem neder; er wordt gewuifd met palmtakken en met meien, met bloeiende loovertakken, als op het feest der Looftuutten.

De geestdrift stijgt. Vreugdekreten klinken op uit de schare, die voorgaat, uit de schare, die volgt. Als op het feest van Looftuutten, roepen zij: *hosanna*!

Hosanna den Zoon Davids! Gezegend is hij, die komt in den Naam des Heeren! Hosanna in de hoogste hemelen.

Vrede zij in den hemel, en heerlijkheid in de hoogste plaatsen.

Onder deze jubelkreeten treedt de koning zijn hoofdstad binnen.

De geheele stad komt in beroering. „Wie is deze?“ zoo vragen de Jeruzalemsche burgers aan de juichende scharen, aan de menschen van buiten.

En met onverholen zelfgevoel is het antwoord: „Dese is Jezus, de profeet van Nazareth in Galilea.“

En weer klinkt het op: Hosanna! Gezegend is de koning, die daar komt in den

naam des Heeren! Vrede zij in den hemel, en heerlijkheid in de hoogste plaatsen.

Straks sterven zij wege de vreugdekreten. Nog een zwakke nagalm, als kinderen in den tempel roepen: „Hosanna, den Zoon Davids!“

Gezegend zij hij, die daar komt.

Ge kent ook die andere bladzijde uit het Evangelie, die bladzijde van groote blijheid, die uit het Kerstevangelie waarop verhaald staat hoe uw Jezus eens dus is begroet bij zijn komen als koning in de wereld.

Het was in den heiligen nacht. De nacht der geboorte.

In Efrata's velden, waar toen de menschen, de herders over hun kudde waaktten, werd door die herders gezien een engel des Heeren, uitstralend de wondere lichtglansen van hemelsche heerlijkheid. En als die engel, die eerste bode van het vervulde evangelie, dan zijn boodschap heeft gebracht: „dat heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heere, in de stad Davids,“ — dan wordt voor de ooren der menschen, der herders de geboren koning begroet door de koren der hemelsche heerschers.

En van stonde aan was er met den engel eene menigte der hemelsche heerschers, prijzende God en zeggende:

„Eere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in den menschen een welbehagen.“

Den sang der engelen, zooals wij, wat de engelen spraken, het noemen.

En in dien „sang“ hebt ge dan het „*hosanna*“, het: „gezegend zij hij, die komt in den Naam des Heeren“, het: „vrede zij in den hemel en heerlijkheid in de hoogste plaatsen“, het „*hosanna* in de hoogste hemelen!“ — het lied der menschen, overgezet in de taal der engelen.

Zij, deze engelen, schouwen de geboorte en het werk van den Christus. Zij begroeten het koninkkind van Bethlehem.

Zij jubelen het toe.

In blij triumpfgevoel spreken zij van wat thans den hemel vervuld en de aarde wacht.

God prijzende, zegenen zij, dat in den hemel Hem eere wordt toegebracht wegens de geboorte van den Messias; dat er op aarde thans vrede, thans heil is te wachten wegens de geboorte van den Messias; vrede, heil onder die menschen waarin God welbehagen heeft, welbehagen om en in den geboren Messias.

Alleen toch in en 'om het kindeke van Bethlehem kan het oog Gods in welbehagen rusten op zondige menschen.

En wanneer wij nu dus deze twee bladzijden uit het Evangelie naast elkander leggen, spreken zij u dan niet van het labiele en het stabiele?

Van het wankelbare dat het kenmerk is van het aardsche; en van het standvastige dat het kenmerk is van het hemelsche.

Gezegend zij hij, die daar komt.

Zoo hebben, tusschen de *hosanna*-kreeten door, de menschen op aarde, de menschen in Jeruzalem, het voor Jezus den koning uitgeroepen bij zijn komen in de Godstad.

Zoo hebben in hun taal voor de menschen, voor de herders, de engelen des hemels, de hemelsche heerschers het voor Jezus uw koning uitgeroepen bij zijn komen in de wereld.

„Te Jeruzalem zijn die *hosanna*-kreeten, is dat, „gezegend zij hij, die komt“ [weggestorven, verstomd. En, veel erger nog, straks vervangen, na enkele dagen reeds, door het „weg met dezen, wij willen niet dat deze over ons koning zij!“ „kruisig hem!“

Maar de engelen-zang is niet verstomd: want toen van de menschen, de herders, de engelen weggewaren waren naar den hemel, hebben zij voortgezet hun loven en prijzen van God voor Zijn welbehagen in menschen om en in Christus.

Der engelen zang, hun „*gloria in excelsis*“ sterft in den hemel nimmer weg.

Gelijk in den hemel, alsoo ook op de aarde.

Doch zoo is het niet, al moest het ook zoo wezen.

Zeker, het getal van hen, die eens met Christus' Kerk, op het kerstfeest *hosanna*! hebben geroepen en later den „Zoon van God vertreden hebben“, is Gode zij dank onder ons gering. Maar hebt toch gij, die de oogenblikken gekend hebt waarin ge, gedenkend aan de geboorte van uw Heiland, in de volle blijdschap van uw hart hem het *gezegend zij hij, die daar komt!* hebt uitgejubeld, u niet te verootmoedigen over wat toen later is geschied?

Niet te verootmoedigen, omdat uw „eerste liefde verkoelde.“ Omdat de liefde voor uw Jezus, voor den als een kindeke in Bethlehem geboren; voor hem, die rijk zijnde om u arm was geworden, om door